

Beslissing

(B)2484

22 december 2022

Beslissing over de aanvraag tot goedkeuring van het voorstel van de NV Elia Transmission Belgium tot wijziging van de methodologie voor het bepalen van de vereiste balanceringscapaciteit in het LFC-Blok van Elia

Genomen met toepassing van artikel 213, tweede lid, van de gedragscode van 20 oktober 2022 tot vaststelling van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en van de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. WETTELIJK KADER.....	4
1.1. Europees recht	4
1.2. Nationaal recht.....	5
1.3. Arrest van het Hof van Justitie, C-767/19, van 3 december 2020	7
2. ANTECEDENTEN.....	8
3. RAADPLEGING	12
4. ONDERZOEK VAN HET VOORSTEL	13
4.1. Onderzoek van de opmerkingen gemaakt tijdens de openbare raadpleging.....	13
4.1.1. Febeg	13
4.1.2. Febeliec.....	14
4.2. Analyse van de inhoud Van het voorstel tot wijziging	15
4.2.1. Trigger van de maatregel.....	15
4.2.2. Effectiviteit van de maatregel	16
4.2.3. Impact van het wegvallen van de individuele bijdrage van het delen van reserves, van een naburig LFC Blok, op de totale bijdrage van het delen van reserves door alle naburige LFC Blokken	17
4.2.4. Accuraatheid van de optimale terbeschikkingstelling van FRR-reserves.....	17
5. BESLISSING.....	18
BIJLAGE 1	19
BIJLAGE 2	20
BIJLAGE 3	21
BIJLAGE 4	22
BIJLAGE 5	23

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN ELEKTRICITEIT EN HET GAS (hierna: “CREG”) onderzoekt hierna met toepassing van artikel 213, tweede lid, van de gedragscode van 20 oktober 2022 tot vaststelling van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en van de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer (hierna: “gedragscode elektriciteit”) de aanvraag van de NV ELIA TRANSMISSION BELGIUM (hierna: “Elia”) tot goedkeuring van het voorstel tot wijziging van de methodologie voor het bepalen van de vereiste balanceringscapaciteit in het LFC-Blok van Elia (hierna: “LFC Means”).

Per brief van 21 oktober 2022 wordt het voorstel tot wijziging van de LFC Means, opgesteld in het Frans, het Nederlands en het Engels (Bijlage 1 van huidige beslissing) per mail bij de CREG ingediend voor goedkeuring. Aan deze brief zijn gehecht:

- een verklarende nota in het Engels (Bijlage 2 van huidige beslissing);
- het raadplegingsverslag in het Engels (Bijlage 3 van huidige beslissing) samen met de individuele antwoorden.

Deze beslissing is opgesplitst in vijf delen. Het eerste deel is gewijd aan het wettelijke kader. Het tweede deel gaat over de antecedenten van het voorstel tot wijziging van LFC Means. Het derde deel behandelt de openbare raadpleging. De CREG ontleedt in het vierde deel de inhoud van het voorstel tot wijziging van LFC Means. Tot slot, bevat het vijfde deel de eigenlijke beslissing.

Deze beslissing werd door het directiecomité van de CREG tijdens de vergadering van 22 december 2022 goedgekeurd.

1. WETTELIJK KADER

1.1. EUROPEES RECHT

1. Artikel 32.1 van de verordening (EU) 2017/2195 van de Commissie van 23 november 2017 tot vaststelling van richtsnoeren voor elektriciteitsbalancing (hierna: “EBGL”) bepaalt het volgende:

“Regelmatig, en minstens één keer per jaar, toetsen en definiëren alle TSB’s van het belastingfrequentieregelblok (LFC-blok) de reservecapaciteitseisen voor het LFC-blok of de programmeringszones van het LFC-blok overeenkomstig de dimensioneringsregels van de artikelen 127, 157 en 160 van Verordening (EU) 2017/1485¹. Elke TSB maakt een analyse van de optimale terbeschikkingstelling van reservecapaciteit, die erop gericht is de kosten die verband houden met de terbeschikkingstelling van reservecapaciteit tot een minimum te beperken. In deze analyse wordt rekening gehouden met de volgende opties voor de terbeschikkingstelling van reservecapaciteit:

a) de inkoop van balanceringscapaciteit in de regelzone en de uitwisseling van balanceringscapaciteit met naburige TSB’s, voor zover van toepassing;

b) het delen van reserves, voor zover van toepassing;

c) het volume van niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen die naar verwachting beschikbaar zullen zijn, zowel in hun regelzone als op de Europese platforms, rekening houdende met de beschikbare zoneoverschrijdende capaciteit.”

2. Artikel 5.1, van de EBGL bepaalt:

“Elke regulerende instantie of, naargelang van het geval, het Agentschap keurt de in overeenkomstig de leden 2, 3 en 4 door de TSB’s ontwikkelde voorwaarden of methodologieën goed. Alvorens de voorwaarden of methodologieën goed te keuren, herzien het Agentschap of de relevante regulerende instanties de voorstellen indien nodig, na raadpleging van de respectieve TSB’s, om ervoor te zorgen dat deze in overeenstemming zijn met het doel van deze verordening en bijdragen tot marktintegratie, non-discriminatie, effectieve mededinging en de goede werking van de markt.”

3. Volgens artikel 3.18 van de verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (hierna: “SOGI”) is een LFC-blok of “belasting-frequentieregelblok” een:

“deel van een synchrone zone of een complete synchrone zone die fysiek is afgebakend door middel van meetpunten bij interconnectoren naar andere LFC-blokken, bestaande uit één of meer LFC-zones, beheerd door één of meer TSB’s, die de verplichtingen van belasting-frequentieregeling vervullen;”

4. Artikel 6.3, e), van de SOGI zegt: “De voorstellen voor de volgende voorwaarden of methodologieën, waarover een lidstaat advies kan uitbrengen aan de betrokken reguleringsinstantie, worden ter goedkeuring voorgelegd aan alle reguleringsinstanties van de betrokken regio: e) methodologieën en voorwaarden vervat in de operationele overeenkomst van een LFC-blok overeenkomstig artikel 119 met betrekking tot:

i. regelbeperkingen voor het gegenereerde werkzame vermogen overeenkomstig artikel 137, leden 3 en 4;

¹ Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen.

- ii. coördinatiemaatregelen waarmee wordt beoogd de FRCE terug te dringen als bepaald in artikel 152, lid 14;
- iii. maatregelen waarmee de FRCE wordt teruggedrongen door middel van aanpassingen in de productie of het verbruik van werkzaam vermogen van elektriciteitsproductie-eenheden en verbruikersinstallaties overeenkomstig artikel 152, lid 16;
- iv. de FRR-dimensioneringsregels overeenkomstig artikel 157, lid 1;”

1.2. NATIONAAL RECHT

5. Bij wet van 23 oktober 2022² werd onder meer artikel 8 van de elektriciteitswet gewijzigd. Voor huidige beslissing wordt weerhouden :

“Art. 8.§ 1. Het beheer van ieder systeem bestemd voor transmissie, dat deel uitmaakt van of samenvalt met het transmissienet, wordt waargenomen door één enkele beheerder, aangewezen overeenkomstig artikel 10.]5

De netbeheerder staat in voor de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van het betreffende systeem voor transmissie, met inbegrip van de koppellijnen daarvan naar andere elektriciteitsnetten, teneinde de continuïteit van de voorziening te waarborgen.

Hiertoe wordt de netbeheerder onder meer met de volgende taken belast:

...

2° bis de verantwoordelijkheid ondersteunende diensten te kopen om de operationele veiligheid te waarborgen van het net;

...

§ 1/1. Bij de uitvoering van de taak bedoeld in de bepaling onder 2° bis, van het derde lid in paragraaf 1, koopt de netbeheerder balanceringsdiensten onder voorwaarde van:

a) transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures;

b) de deelname van alle in aanmerking komende elektriciteitsbedrijven en marktdeelnemers, waaronder marktdeelnemers die energie uit hernieuwbare bronnen aanbieden, marktdeelnemers die aan vraagrespons doen, beheerders van energieopslagfaciliteiten en marktdeelnemers die aan aggregatie doen.

Voor de toepassing van de bepaling onder b) van het eerste lid stelt de commissie, op voorstel van de netbeheerder opgemaakt na raadpleging van de marktspelers, in de gedragscode bedoeld in artikel 11, § 2, technische vereisten op voor deelname aan deze markten op basis van de technische kenmerken van dergelijke diensten.

Het eerste en het tweede lid zijn ook van toepassing op de verstrekking van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten door netbeheerders, tenzij de commissie op basis van een evaluatieverslag, dat op haar website wordt gepubliceerd, tot het oordeel is gekomen, dat de marktgebaseerde verstrekking van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten niet in overeenstemming is met de voorwaarden voor de verstrekking van ondersteunende diensten zoals bepaald overeenkomstig artikel 11, § 2, en een afwijking van deze beginselen heeft toegestaan.

² Wet van 23 oktober 2022 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, gepubliceerd in het B.S. op 26 oktober 2022.

De gedragscode bedoeld in artikel 11, § 2, bepaalt de nadere regels van deze afwijking. Deze nadere regels kunnen desgevallend de mogelijkheid inhouden om af te wijken van artikel V.2. van het Wetboek van economisch recht.

De netbeheerder stimuleert de toepassing van energie-efficiëntiemaatregelen wanneer deze de noodzaak wegnemen om de elektriciteitscapaciteit op kosteneffectieve wijze uit te breiden of te vervangen, en wanneer zij een efficiënte en veilige werking van het transmissiesysteem ondersteunen.

De commissie keurt op voorstel van de netbeheerder de producten en aanbestedingsprocedures voor niet-frequentie gerelateerde ondersteunende diensten goed overeenkomstig haar bevoegdheid krachtens artikel 23, § 2, 51°.

De in het vierde lid bedoelde verplichting om niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten te kopen, is niet van toepassing op volledig geïntegreerde netwerkcomponenten.

De netbeheerder koopt de energie die hij gebruikt om energieverliezen te dekken en om een reservecapaciteit in het net in stand te houden volgens transparante, niet-discriminerende en op de markt gebaseerde procedures.”

6. Verder heeft de wet van 23 oktober 2022 in artikel 12 artikel, artikel 12quinquies van de elektriciteitswet opgeheven.

7. Bij beslissing (B) 2409 tot vaststelling van de gedragscode houdende de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en houdende de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, en tot goedkeuring in dat kader van het voorstel van Elia van aansluitingsprocedures op het transmissienet³ (hierna: “gedragscode elektriciteit”), heeft de CREG een gedragscode elektriciteit vastgesteld.

8. In overeenstemming met artikel 213, van de gedragscode elektriciteit legt de transmissienetbeheerder gelijktijdig met het voorstel bedoeld in artikel 6.3, e) van de SOGL de volgende zaken voor ter goedkeuring:

“§ 1. De transmissienetbeheerder organiseert een openbare raadpleging over de methodologie om voor andere balanceringsdiensten dan FCR de balanceringscapaciteit te bepalen die bij de aanbieders van balanceringsdiensten moet worden gereserveerd binnen de onevenwichtszone volgens een analyse van de optimale terbeschikkingstelling van reservecapaciteit met toepassing van artikel 32.1 van de Europese richtsnoeren EBGL.

De methodologie bedoeld in het eerste lid, wordt door de transmissienetbeheerder ter goedkeuring voorgelegd aan de CREG.

De transmissienetbeheerder publiceert de door de CREG goedgekeurde versie van deze methodologie op zijn website overeenkomstig artikel 14.

§ 2. Het resultaat van de praktische toepassing van de methodologie bedoeld in paragraaf 1 wordt onmiddellijk door de transmissienetbeheerder aan de CREG bezorgd.”

³ <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2409>

9. Hieruit volgt dat de CREG exclusief bevoegd is om de methodologie voor de balanceringscapaciteit (aFRR, mFRR) die bij de BSP moet worden gereserveerd goed te keuren. Deze methodologie is gebaseerd op een analyse gemaakt door Elia van de optimale terbeschikkingstelling van reservecapaciteit, zoals bedoeld in artikel 31.1, van de EBGL, zijnde:

- de inkoop van balanceringscapaciteit in de regelzone en de uitwisseling van balanceringscapaciteit met naburige TSB's, voor zover van toepassing;
- het delen van reserves, voor zover van toepassing;
- het volume van niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen die naar verwachting beschikbaar zullen zijn, zowel in hun regelzone als op de Europese platforms, rekening houdende met de beschikbare zoneoverschrijdende capaciteit.

10. De term “aanbieder van balanceringsdiensten” of “BSP” (Balancing Service Provider) wordt in artikel 2.6 van de EBGL gedefinieerd als: *“een marktdeelnemer met reserveleverende eenheden of reserveleverende groepen die balanceringsdiensten kan aanbieden aan TSB's;”*.

11. Verder bepaalt artikel 214, van de gedragscode elektriciteit dat *“De transmissienetbeheerder maakt minstens eenmaal per jaar een analyse van de optimale levering van reservecapaciteit, zoals bedoeld in artikel 32.1 van de Europese richtsnoeren EBGL, deelt deze onverwijld mee aan de CREG en publiceert deze op zijn website. De CREG controleert de bekomen resultaten alsook de toepassing van de methode, bepaald met toepassing van artikel 157 van de Europese richtsnoeren SOGL en goedgekeurd met toepassing van artikel 6 van de Europese richtsnoeren SOGL, waaronder met name de parameters gebruikt om de reservecapaciteit te bepalen.”*

12. Tot slot bepaalt artikel 215, van de gedragscode elektriciteit dat: *“§ 1. De transmissienetbeheerder publiceert de te reserveren balanceringscapaciteit, na elke toepassing van de methodologie bedoeld in artikel 213, op zijn website.*

§ 2. De transmissienetbeheerder publiceert eveneens op zijn website de informatie overeenkomstig artikel 12.3, f), van de Europese richtsnoeren EBGL over alle aangeboden, individuele capaciteitsbiedingen aan Elia, per richting en per tijdseenheid van de capaciteitscontractering, ongeacht hun selectie in de aankoopprocedure.”

1.3. ARREST VAN HET HOF VAN JUSTITIE, C-767/19, VAN 3 DECEMBER 2020

13. Het Hof heeft inzake de bevoegdheid van de nationale regulator onder meer in de punten 99, 100, 104, 106, 109 en 110 besloten dat de goedkeuring van de methoden en voorwaarden betreffende de balanceringsregels een exclusieve bevoegdheid is van de CREG.

2. ANTECEDENTEN

14. Op 14 juni 2018 heeft Elia een aanvraag tot goedkeuring van het gemeenschappelijke voorstel van alle transmissiesysteembeheerders (hierna: "TSB's") van de synchrone zone Continentaal Europa inzake de bepaling van de belasting-frequentieregelblok (hierna: "LFC-blok") overeenkomstig artikel 141.2 van de SOGL bij de CREG ingediend ter goedkeuring. Dit voorstel definieert de structuur van de LFC-blokken, de LFC-zones en de monitoringzones van de synchrone zone Continentaal Europa.

Voor België blijft evenwel de huidige situatie behouden zoals ze is, met name België vormt één LFC-blok en bestaat uit één LFC-zone en één monitoringzone. De CREG heeft dit voorstel goedgekeurd bij beslissing (B)1825 op 12 september 2018.

15. Op 3 december 2019 heeft Elia voor goedkeuring een gewijzigd voorstel van T&Cs van de aanbieder van balanceringsdiensten (hierna: "BSP") bij de CREG ingediend. Bij beslissing (B)2000/2 van 20 december 2019 heeft de CREG met toepassing van de artikelen 6.1 en 6.3 van de EBGL het voorstel van BSP-contract goedgekeurd.

16. Op 6 december 2019 heeft de CREG het voorstel 'LFC Means' van Elia, ingediend bij de CREG op 20 november 2019, goedgekeurd bij beslissing (B)2026. In deze beslissing heeft de CREG een aantal vragen gesteld, meer bepaald:

- Paragraaf 23: Ze vraagt Elia om de methodologie van de tweede stap hierboven zo nodig te herzien in het licht van de resultaten van de studie die in het eerste kwartaal van elk jaar zal gebeuren, zoals vermeld in artikel 6.8 van het voorstel, en vervolgens bij de CREG elke conclusie ervan te rechtvaardigen.
- Paragraaf 26: Ze vraagt Elia echter om de toegevoegde waarde van een frequentere evaluatie van de beschikbare volumes van deze biedingen voor balanceringsenergie te evalueren, zodat er rekening kan worden gehouden met een periode van twee jaar met recentere historische gegevens. Op basis daarvan vraagt de CREG aan Elia om haar een voorstel voor evolutie van de methodologie in die zin te doen bij het volgende voorstel over LFC Means, of met cijfers te staven waarom een dergelijk voorstel niet wenselijk is. De evaluatie zal uitgevoerd worden tegelijkertijd met de studie die in het eerste kwartaal van elk jaar wordt uitgevoerd, zoals vermeld in artikel 6.8 van het voorstel.

Met deze beslissing wordt invulling gegeven door Elia aan artikel 32.1, van de EBGL, zijnde de inkoopregels voor de hoeveelheid van balanceringscapaciteit die nodig is binnen het LFC-blok, België.

17. Op 17 december 2020 heeft de CREG het voorstel tot wijziging 'LFC Means' van Elia, ingediend bij de CREG op 2 december 2020, goedgekeurd bij beslissing (B) 2159. In deze beslissing heeft de CREG een aantal vragen gesteld, meer bepaald:

- Paragraaf 55: Ze blijft aan Elia vragen om de methodologie van de tweede stap hierboven zo nodig te herzien in het licht van de resultaten van de studie die in het eerste kwartaal van elk jaar zal gebeuren, zoals vermeld in artikel 6.7 van het voorstel LFC Means, en/of wanneer er voldoende gegevens beschikbaar zijn om de impact van ALEGrO op het delen van reserves in te schatten, en vervolgens bij de CREG elke conclusie ervan te rechtvaardigen.
- Paragraaf 57: De CREG merkt op dat Elia de toegevoegde waarde van een frequentere evaluatie van de beschikbare volumes van deze biedingen voor balanceringsenergie in 2021 zal evalueren in het kader van een discretionaire stimulans, zodat de volumes aan niet-gecontracteerde biedingen ingeschat kunnen worden voor de relevante aankoopperiode. Op basis daarvan vraagt de CREG aan Elia om haar een voorstel voor

evolutie van de methodologie in die zin te doen bij het volgende voorstel over LFC Means of met cijfers te staven waarom een dergelijk voorstel niet wenselijk is. De evaluatie zal uitgevoerd worden tegelijkertijd met de studie die in het eerste kwartaal van elk jaar wordt uitgevoerd, zoals vermeld in artikel 6.7 van het voorstel.

Met deze beslissing wordt andermaal invulling gegeven door Elia aan artikel 32.1, van de EBGL, zijnde de inkoopregels voor de hoeveelheid van balanceringscapaciteit die nodig is binnen het LFC-blok, België.

18. Per elektronische brief van 21 oktober 2022 heeft Elia een voorstel tot wijziging van 'LFC Means', opgesteld in het Frans, het Nederlands en het Engels (Bijlage 1 van huidige beslissing) bij de CREG ingediend voor goedkeuring.

19. Met dit voorstel wenst Elia een nieuw artikel 4.7 van de LFC Means toe te voegen met als doel om tijdens de winterperiode van 1 november 2022 tot en met 31 maart 2023, de waarde van het delen van reserves onder artikel 4.6 a) van de LFC Means te verminderen naar 0 MW. Deze waardevermindering is enkel van toepassing voor de leveringsperiodes van balanceringscapaciteit voor frequentieherstelreserves met manuele activering (hierna: "mFRR") die het voorwerp uitmaken van een mededeling door het Regional Coordination Center (hierna: "RCC") over een "Critical Grid Situation" (hierna ook: "kritische netsituatie") betreffende een adequaatheidsprobleem in één of meerdere EU-lidstaten waarmee Elia een overeenkomst voor het delen van reserves gesloten heeft.

Dit nieuw artikel 4.7 luidt als volgt: *"Vanaf 1 november 2022 tot 31 maart 2023 kan Elia tijdelijk de bijdrage van de positieve gedeelde reservecapaciteit, inbegrepen in de dimensionering zoals gespecificeerd in Artikel 4(6), reduceren tot 0 MW wanneer het van het relevante regionale coördinatiecentrum een mededeling ontvangt van een "Critical Grid Situation" betreffende een probleem van bevoorradingszekerheid in één of meerdere landen waarmee Elia een overeenkomst voor het delen van reserves heeft:*

"a. Vanaf D-3, en tot aan de bekendmaking van de aan te kopen positieve balanceringscapaciteit overeenkomstig Artikel 6(5),

- i. zal Elia zo snel als redelijkerwijs mogelijk de markt informeren (via Elia's inside information platform, Elia Group IIP) over de vermindering van de bijdrage van de positieve gedeelde capaciteit tot 0 MW na ontvangst van de "Critical Grid Situation";*
- ii. kan Elia de informatie om de bijdrage van het positieve gedeelde capaciteit tot 0 MW te verminderen, actualiseren.*

b. Elia zal de vermindering van de bijdrage van de positieve gedeelde capaciteit tot 0 MW beperken tot één of meerdere CCTU's van dag D die betrekking hebben op de periodes die als risicovol worden beschouwd.

c. Elia zal de ontvangen mededelingen van het regionaal coördinatiecentrum zo snel als redelijkerwijs mogelijk na het ontvangen van de "Critical Grid Situation" aan de CREG bezorgen.

d. Elia zal uiterlijk één maand na 31 maart 2023 aan de CREG rapporteren over de beschikbaarheid van de gedeelde volumes met de buurlanden tijdens periodes die gerelateerd zijn aan een "Critical Grid Situation".

20. Om dit proces toe te laten, wordt in artikel 5.6 van de LFC Means de verwijzing naar de vaste waarde van 250 MW positieve gedeelde capaciteit geschrapt.

Het voorstel tot aanpassing luidt als volgt: “[...] *Uit de analyse van de beschikbaarheid van niet-gecontracteerde biedingen voor mFRR balanceringsenergie, aangevuld met de beschikbare gedeelde FRR capaciteit, blijkt dat er geen significante positieve capaciteit beschikbaar is bovenop de positieve gedeelde capaciteit gespecificeerd in Artikel 4(6).*”

21. Tot slot, worden enkele verduidelijkingen voorgesteld in artikel 4.6 van de LFC Means.

Het artikel wordt vervangen door: *“In overeenstemming met Artikel 4(5), rekening houdend met een 99e percentiel criterium voor het bepalen van de noden aan reservecapaciteit op basis van een waarschijnlijkheidsverdeling van de verwachte positieve en negatieve onevenwichten van het LFC-blok, zoals gespecificeerd in Artikel 8(2) van de LFCBOA, rekening houdend met een Page 5 Project tot wijziging van de LFC Means analyse van de historische beschikbaarheid van de resterende transmissiecapaciteit na de intraday-periode, en rekening houdend met de vereiste om de geplande activeringen te beperken aangezien de activering van de gedeelde reserves een uitzonderlijke maatregel moet blijven, bepaalt Elia:*

- a) *de in de dimensionering opgenomen positieve gedeelde capaciteit vast op 250 MW;*
- b) *de in de dimensionering opgenomen negatieve gedeelde capaciteit vast op 350 MW”.*

22. Elia stelt als tijdschema voor implementatie voor om de voorgestelde wijzigingen meteen in werking te laten treden, na goedkeuring door de CREG, maar niet voor 30 oktober 2022.

Artikel 7 van de LFC Means wordt aangepast als volgt: *“De LFC Means treedt in werking na goedkeuring door de nationale regelgevende instantie. De LFC Means treedt niet in werking voor 30 oktober 2022, de dag waarop de balanceringscapaciteit voor 1 november 2022 bepaald wordt”.*

23. Aan de brief van 21 oktober 2022 is gehecht:

- een verklarende nota in het Engels (Bijlage 2 van huidige beslissing);
- het raadplegingsverslag in het Engels (Bijlage 3 van huidige beslissing), samen met de integrale individuele antwoorden;
- een geconsolideerde versie van de LFC Means met de hierboven vermelde wijzigingen in *track changes*, aangebracht (bijlage 4 van de huidige beslissing).

24. Tot slot, heeft de minister van Energie per brief van 25 juli 2022 aan de CREG de op de ministerraad van 21 juli 2022 het goedgekeurde Winterplan aan de CREG meegedeeld (Bijlage 5, huidige beslissing).

Het goedgekeurd Winterplan meldt in punt 22 wat volgt:

“Elia houdt te allen tijde reservecapaciteiten aan om het evenwicht van het net te garanderen. Een deel daarvan (250 MW) wordt in het buitenland gecontracteerd. Met het oog op het verzekeren van een zo groot mogelijke onafhankelijkheid, zal Elia verzocht worden om tijdelijk geen beroep te doen op buitenlandse capaciteiten om die reserves samen te stellen. Concreet houdt dit in dat voor een bijkomende 250 MW aan capaciteit beroep zou gedaan worden op binnenlandse flexibele capaciteit. Hierbij zullen vooral aanbieders van vraagsturing, opslag en noodgroepen nog deze zomer opgeroepen worden deel te nemen aan de veilingen van deze ondersteunende diensten.”

Intussen heeft de minister van Energie de wens geuit voor de aankoop van 250MW een ‘bidding obligation’ te laten gelden voor de winter 2022-2023. De ‘bidding obligation’ zal worden uitgewerkt via de opmaak van een koninklijk besluit met toepassing van artikel 32 van de elektriciteitswet

Artikel 32, van de elektriciteitswet bepaalt dat:

“In geval van een plotse crisis op de energiemarkt of wanneer de fysieke veiligheid van personen, de veiligheid of betrouwbaarheid van uitrusting of installaties of de integriteit van het transmissienet wordt bedreigd, kan de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, na advies van de commissie en in overleg met de netbeheerder, de nodige beschermingsmaatregelen nemen, met inbegrip van tijdelijke afwijkingen van de bepalingen van deze wet.

Deze maatregelen moeten zo weinig mogelijk storingen veroorzaken in de werking van de Europese interne markt en mogen de draagwijdte niet overstijgen die strikt noodzakelijk is om de plotse moeilijkheden te verhelpen die zich hebben voorgedaan.

De minister geeft onmiddellijk kennis van deze maatregelen aan de andere lidstaten van de Europese Unie en aan de Europese Commissie.”

Uit informele contact name met de Europese Commissie heeft de minister van Energie vernomen dat:

- 1) een dergelijke maatregel (bidding obligation) zou kunnen vallen onder ofwel (1) de escalatieprocedure gedefinieerd in overeenstemming met artikel 157(4) SOGL of (2) kan worden genomen in het kader van Verordening 2019/941 voor zover een van de bovengenoemde wettelijke basis consequent wordt toegepast.
- 2) een dergelijke tijdelijke maatregel, met inbegrip van de biedplicht, niet in strijd zou zijn met artikel 40 (4) van de E-Richtlijn 2019/944 (de TSO koopt balanceringsdiensten in met inachtneming van het volgende: a) transparante, niet-discriminerende en marktconforme-gebaseerde procedures), noch met artikel 32 (2) van Verordening (EU) 2017/2195 (EBGL) (De regels voor de inkoop van balanceringscapaciteit zullen voldoen aan de volgende principes: (a) de inkoopmethode is marktgebaseerd voor tenminste de frequentieherstelreserves en de vervangingsreserves), op voorwaarde dat de prijszetting volledig vrij is.
- 3) Overeenkomstig artikel 59, paragraaf 7, b) van E-Richtlijn 2019/944 (cfr. HvJ Zaak C-767/19), zou een dergelijke tijdelijke maatregel kunnen worden vastgesteld in het kader van E-Verordening 2019/941 door middel van een Koninklijk Besluit van een lidstaat.

3. RAADPLEGING

25. In overeenstemming met artikel 213, eerste lid, van de gedragscode elektriciteit moet Elia een openbare raadpleging organiseren over haar voorstel tot wijziging van LFC Means.

26. De raadpleging gebeurde van 20 september 2022 tot en met 11 oktober 2022.

27. Tijdens deze openbare raadpleging heeft Elia twee niet-vertrouwelijke antwoorden ontvangen. De niet-vertrouwelijke antwoorden zijn afkomstig van:

- FEBEG;
- FEBELIEC.

28. De CREG zal de opmerkingen en de antwoorden van de marktpartijen en Elia nader onderzoeken in deel 4 van huidige beslissing, en dit voor zover de CREG het niet eens zou zijn met de opmerking van de marktpartij of het antwoord gegeven door Elia op een opmerking van een marktpartij. De opmerkingen en antwoorden opgenomen in het raadplegingsrapport waarmee de CREG het eens is, worden in huidige beslissing niet hernomen.

29. Rekening houdend met wat voorafgaat, beslist het directiecomité van de CREG, op grond van artikel 23, § 1, van zijn huishoudelijk reglement, in het kader van de onderhavige beslissing, om, met toepassing van artikel 40, 2°, van zijn huishoudelijk reglement geen raadpleging te organiseren over huidige beslissing, omdat Elia een openbare raadpleging van 20 september 2022 tot en met 11 oktober 2022 heeft georganiseerd.

30. De raadpleging wordt door de CREG als een effectieve openbare raadpleging beschouwd aangezien deze raadpleging op de website van Elia plaatsvond, gemakkelijk toegankelijk was en voldoende gedocumenteerd was.

31. De duur van de openbare raadpleging bedroeg 21 kalenderdagen. Rekening houdend met de aard van de voorgestelde wijzigingen en de vooropgestelde timing, is de CREG van oordeel dat de duur van de consultatie voldoende lang was.

4. ONDERZOEK VAN HET VOORSTEL

32. Het onderzoek van het voorstel wordt besproken in onderdeel 4.1 en 4.2. In onderdeel 4.1 worden de opmerkingen gemaakt tijdens de openbare raadpleging besproken. In onderdeel 4.2 analyseert de CREG de inhoud van het voorstel tot wijziging van de LFC-Means.

In onderdeel 4.3 geeft de CREG haar visie weer over een eventueel aan te passen methodologie voor het bepalen van de aankoop van de vereiste balanceringscapaciteit in het LFC-Blok van Elia zonder dat nog beroep zou worden gedaan op de overeenkomsten die Elia heeft afgesloten met de buurlanden-EU-lidstaten voor het delen van reserves.

4.1. ONDERZOEK VAN DE OPMERKINGEN GEMAAKT TIJDENS DE OPENBARE RAADPLEGING

4.1.1. Febeg

33. FEBEG meldt dat de aankoop van FRR reserves dynamisch en robuust in de tijd moet zijn, en dat de veiligheid van het net te allen tijde gegarandeerd moet zijn. FEBEG vervolgt dat voldoende marges genomen moeten worden bij de bepaling van de reserves en dat het risicovol is om te afhankelijk te zijn van naburige landen.

Elia gaat akkoord met deze opmerking en ziet de voorgestelde wijzigingen als een goed voorbeeld hoe regionale uitdagingen mee in rekening genomen moeten worden bij de bepaling van de beschikbaarheid van het delen van reserves.

De CREG deelt de mening dat de analyse van de terbeschikkingstelling van balanceringscapaciteit voor Elia, conform artikel 157 SOGL, dynamisch moet gebeuren. De CREG deelt evenwel niet de mening dat het dynamisch karakter van de terbeschikkingstelling van reserves enkel mag leiden tot een verhoging van de aan te kopen balanceringscapaciteit, en dus een verhoging van de kosten voor de eindconsument. Zo stelt de CREG vast, op basis van figuur 2 van de verklarende nota van Elia (bijlage 2 van huidige beslissing), dat het potentieel van niet-gecontracteerde mFRR-balancerings-energiebiedingen, inclusief het delen van reserves met het buitenland, voor meer dan 90% van de tijd hoger ligt dan de 250 MW dat gebruikt wordt bij de actuele analyse van de terbeschikkingstelling. Voor ongeveer 30% van de tijd zijn de niet-gecontracteerde mFRR-balancerings-energiebiedingen, inclusief delen van reserves, minstens even groot in volume als de mFRR-balanceringscapaciteit dat Elia momenteel contracteert. Volgens de CREG moet het dynamische karakter van de analyse van terbeschikkingstelling in beide richtingen werken.

34. FEBEG meldt ook dat de tijdelijke maatregel niet voldoende zekerheid biedt, noch voldoende investeringssignalen geeft. FEBEG verwijst in haar antwoord naar de daling van de terbeschikkingstelling van FRR reserves en dat als gevolg hiervan flexibiliteit de markt verlaten heeft. FEBEG herhaalt daarom haar standpunt voor een stabiel regulator kader.

Elia erkent de noodzaak van een stabiel regulator kader en een langetermijnvisie. Ze verwijst hiervoor naar de antwoorden gegeven tijdens de openbare raadpleging met betrekking tot de vermindering van de aan te kopen aFRR balanceringscapaciteit.

De CREG verwijst naar artikel 32 van de EBGL, dat vereist dat de kosten voor de terbeschikkingstelling van de FRR reserves geminimaliseerd moeten worden. De zeer goede kwaliteit van de frequentieherstelregelfout (hierna: "FRCE") toont aan dat de kosten voor de terbeschikkingstelling van aFRR reserves verder geminimaliseerd kunnen worden zonder de veiligheid van het net in gedrang te

brengen. Het Europese regulator kader dient het objectief van kostenminimalisatie te vervullen. Zoals aangegeven in paragraaf 4.1.1 is de CREG van mening dat het regulator kader verder zal moeten evolueren om dit objectief effectief en op een dynamische manier, in te vullen.

35. FEBEG laat tot slot weten dat de transparante publicatie van de ‘kritische netsituatie’ drie dagen op voorhand van belang is om de operationele teams te kunnen informeren en te kunnen trainen.

Elia antwoordt dat van zodra zij vanwege het RCC een bericht ontvangt betreffende een ‘kritische netsituatie’ zij de markt hiervan onverwijld zal informeren via haar intern informatieplatform en dat zij de BSPs bilateraal zal contacteren met het oog op het aanbieden van additionele volumes. Het communicatieplan zal door Elia met marktactoren besproken worden via de Working Group balancing van 27 oktober 2022.

De CREG verwelkomt het engagement van FEBEG om, ten gevolge van de ontvangst van informatie over een ‘kritische netsituatie’, additionele balancerings-capaciteitsbiedingen ter beschikking te stellen aan Elia.

4.1.2. Febeliec

36. Febeliec vraagt zich af of er geen intermediaire aanpak voorgesteld kon worden, bijvoorbeeld door de waarde van het delen van reserves met kleinere volumes te verminderen.

Elia antwoordt dat ze de mogelijkheid heeft onderzocht, maar dat dit operationeel niet mogelijk bleek te zijn. Elia stelt dat onmogelijk verwacht kan worden van haar dat zij eerst de nodige informatie opvraagt bij andere TSBs, vervolgens deze analyseert, om dan tenslotte de exacte bijdrage van het delen van reserves te gaan bepalen. Elia verwacht immers dat ook bij de andere TSBs het potentieel beperkt zal zijn.

De CREG deelt de mening van Febeliec. Immers, het doel overeenkomstig artikel 32 van de EBGL is dat de kosten voor de terbeschikkingstelling van de FRR reserves geminimaliseerd moet worden, hetgeen in concreto betekent dat de kosten voor de eindconsument geminimaliseerd worden. De CREG vraagt zich trouwens af waarom het contacteren van TSBs voor de activatie van het delen van reserves in reële tijd wel mogelijk is, maar het contacteren van TSBs in day-ahead niet? De CREG merkt daarenboven op dat artikel 4.7.d van het voorstel van wijziging van de LFC Means, Elia ertoe verbindt om alle naburige TSBs waarmee Elia een overeenkomst heeft inzake het delen van reserves, deze te contacteren teneinde de analyse op een accurate en objectieve manier te kunnen uitvoeren.

Daarenboven vraagt de CREG zich af welke analyses door Elia bijkomend uitgevoerd moeten worden, gegeven dat de beschikbaarheid van grensoverschrijdende capaciteit reeds gekend moet zijn, aangezien deze als invoer dient voor de berekeningen door RCC om tot het besluit van een “kritische netsituatie” te komen?

37. Tot slot, kan Elia op basis van historische gegevens ruw analyseren hoe de bijdrage van het delen van reserves varieert in functie van de beschikbare grenzen. De CREG verwacht dat zelfs deze ruwe analyse tot baten voor de eindconsument zal leiden, verwijzend naar de bijdrage van 150 MW van het delen van reserves indien het LFC Blok van Elia enkel geconnecteerd nog is met de LFC Blokken van RTE en Tennet. Het antwoord van Elia wordt daarom door de CREG als onvoldoende geacht. Niettegenstaande de bemerkingen geformuleerd door de CREG in paragraaf 36 van huidige beslissing, maar gelet op de regeringsbeslissing bedoeld in paragraaf 24 van huidige beslissing, kan de CREG de wijziging van de LFC Means voor de winterperiode 2022-2023, goedkeuren. De CREG beschouwt de goedkeuring als een testcase (zie hiervoor paragraaf 41, van huidige beslissing).

4.2. ANALYSE VAN DE INHOUD VAN HET VOORSTEL TOT WIJZIGING

38. Elia verandert de waarde van de bijdrage van het delen van reserves tot de positieve mFRR-reserves telkens wanneer, op het moment van bekendmaking van de aan te kopen positieve mFRR-balanceringscapaciteit, RCC een bericht uitstuurt dat er een “Critical Grid Situation” is vastgesteld in één of meerdere EU- lidstaten waarmee Elia een overeenkomst voor het delen van reserves heeft afgesloten. Elia zal op basis van dit bericht de waarde van de bijdrage van het delen van reserves vanaf drie dagen voor levering van de balanceringscapaciteit actualiseren, en dit enkel voor de tijdseenheden van de capaciteitscontractering (hierna: “CCTUs”) waarop de mededeling van een “kritische netsituatie” betrekking heeft. De actualisatie gebeurt voor de volledige 250 MW. Elia voert bijgevolg geen analyse uit met betrekking tot de werkelijke verwachte waarde van de bijdrage van het delen van reserves, maar gaat steeds uit van de veronderstelling dat er geen bijdrage van het delen van reserves verwacht kan worden.

39. Pagina 6 van de verklarende nota verduidelijkt de onderliggende aanname van Elia. Daarin stelt Elia dat de gedeelde reserves ingezet zullen worden om het bevoorradingszekerheidsprobleem in het desbetreffende land, dat zich in een “kritische netsituatie” bevindt, op te lossen. Als gevolg van deze lokale activatie, stelt Elia dat de gedeelde middelen niet meer beschikbaar zouden zijn zelfs indien er nog voldoende transportcapaciteit zou zijn. Er wordt bij de bepaling van de bijdrage van het delen van reserves namelijk enkel rekening gehouden met de historisch beschikbare transportcapaciteit. Met de onbeschikbaarheid van de gedeelde balanceringsmiddelen wordt geen rekening gehouden. Volgens Elia is de verwijdering van de bijdrage van het delen van reserves binnen het kader van de analyse van terbeschikkingstelling van FRR-reserves, n.a.v. de ontvangst van een mededeling van een “kritische netsituatie” door RCC, bijgevolg gerechtvaardigd voor de winterperiode gaande van 1 november 2022 tot en met 31 maart 2023. Hierna geeft de CREG haar gedetailleerde beoordeling van de voorgestelde wijzigingen en hun impact. Algemeen observeert de CREG er meerdere verbeterpunten zouden moeten worden aangebracht met betrekking tot de analyse van de optimale terbeschikkingstelling van reservecapaciteit conform artikel 32 van de EBGL.

40. Gezien de tijdelijke toepassing van de voorgestelde wijziging, en gezien de evaluatie waartoe Elia zich verbindt in artikel 4.7.d van het gewijzigd voorstel van LFC Means, kan de CREG het gewijzigd voorstel van LFC Means goedkeuren als een test case om de impact van bevoorradingszekerheidsproblemen in het buitenland objectief te evalueren. Niettemin formuleert de CREG hieronder in deel 4.3 reeds een aantal verbeterpunten met betrekking tot het gewijzigd voorstel van LFC means.

4.2.1. Trigger van de maatregel

41. Het voorstel steunt op de mededeling van een “kritische netsituatie” betreffende een bevoorradingszekerheidsprobleem in één of meerdere buurlanden gegeven door de RCC. De CREG stelt zich de vraag of zulke mededeling de meest accurate of betrouwbare voorspelling is van een bevoorradingszekerheidsprobleem in reële tijd.

Een TSB met bevoorradingszekerheidsproblemen zal namelijk de procedure opstarten van het systeembeschermingsplan. Het opstarten van één of meerdere maatregelen in het systeembeschermingsplan leidt ertoe dat de noodtoestand van toepassing is op het transmissiesysteem van de desbetreffende TSB (of TSBs). Om te vermijden dat in day-ahead 250 MW extra mFRR-balanceringscapaciteit aangekocht wordt, terwijl in reële tijd toch 250 MW van delen van reserves beschikbaar zou zijn, bijvoorbeeld door de actualisatie van voorspellingen en een accuratere inschatting van beschikbare grensoverschrijdende capaciteit, is de kennisgeving dat één of meerdere transmissiesystemen zich in een noodtoestand bevinden een accuratere en betrouwbaardere trigger van de maatregel.

4.2.2. Effectiviteit van de maatregel

42. Krachtens de artikel 21 van Verordening (EU) 2017/2196 van de Commissie van 24 november 2017 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet (hierna: “E&R Verordening”) moeten, wanneer een transmissiesysteem van een TSB in noodtoestand verkeert, alle overige TSBs bijstand verlenen aan de desbetreffende TSB met transmissiesysteem in noodtoestand, en dit zolang het leveren van bijstand geen noodtoestand veroorzaakt in het eigen transmissiesysteem.

Deze bijstand omvat onder andere (i) de activatie van beschikbare balanceringsenergie en (ii) het verzoek om ondersteuning van het werkzame vermogen door zijn aanbieders van balanceringsdiensten en door een in zijn LFC-zone aangesloten SNG die nog geen balanceringsdiensten voor de TSB verricht (i.e. zoals de *slow starting units* waarnaar de balanceringsregels verwijzen). Aangezien deze bijstand geleverd moet worden conform de E&R Verordening, is de effectiviteit van de maatregel beperkt, of zelfs nihil, wanneer een naburig LFC Blok of het LFC Blok van Elia zelf, in reële tijd in noodtoestand verkeert. Indien noch het LFC Blok van Elia noch het LFC Blok van een naburig land in noodtoestand verkeert, zijn er geen bevoorradingszekerheidsproblemen, en verliest de maatregel haar nut. De CREG is bijgevolg a priori van mening dat de maatregel haar doel en/of nut niet bereikt, zijnde te beschikken over balanceringsmiddelen om onbeschikbaarheid van het delen van reserves te compenseren.

43. Daarenboven stelt de CREG vast dat het delen van reserves in de praktijk slechts zeer zelden toegepast werd. In 2017 werd delen van opwaartse reserves voor een dag geactiveerd, en in 2019 en 2021 voor telkens één uur. In de jaren 2016, 2018 en 2020 werd geen beroep gedaan op het delen van reserves. In 2022 werd tot en met 14 november 2022 geen beroep gedaan op het delen van reserves.

44. Uit analyse verricht door Elia begin 2022 blijkt dat de extra aankoop van 250 MW aan balanceringscapaciteit niet noodzakelijk direct beschikbaar is in het LFC Blok van Elia. Elia berekende⁴ dat de gemiddelde marge van beschikbare mFRR-balanceringsenergiebiedingen slechts ongeveer 200 MW bedraagt. De extra aankoop van 250 MW mFRR-balanceringscapaciteit door Elia onttrekt tegelijk deze capaciteit uit de andere groothandelsmarkten voor elektriciteit. De eindconsument wordt dus blootgesteld aan een dubbele stijging van kosten: enerzijds door de stijging van de aankoopkost voor mFRR-balanceringscapaciteit en anderzijds door de stijging van de groothandelsprijs voor levering van elektriciteit in België.

45. Gegeven de bovenstaande punten is de CREG van mening dat het aangewezen is te zoeken naar alternatieve oplossingen, die zowel kosteneffectief zijn als de systeemveiligheid effectief waarborgen. De CREG beseft dat voor deze winterperiode de tijd hiervoor ontbreekt, reden waarom de wijzigingen van de LFC Means door de CREG als een test case worden beschouwd.

Zo laat Artikel 13 van de door de CREG goedgekeurde balanceringsregels⁵ Elia reeds toe om, in uitzonderlijke omstandigheden, eenheden met technische beperkingen te activeren volgens de procedure in artikel 7 van de op 6 december 2019 via CREG beslissing (B)2025 goedgekeurde⁶ operationele overeenkomst van het LFC-blok operationele procedures (hierna: “LFC BOA”). Deze maatregel mitigeert het risico van een grote frequentieherstelregelfout (hierna: “FRCE”) als gevolg van uitputting van de beschikbare FRR-reserves of wegens buitengewone gebeurtenissen die niet gedekt worden door de dimensioneringsmethodologie. Binnen deze maatregel kan Elia de capaciteit activeren

⁴ Zie paragraaf 29 en bijlage 2 van beslissing (B)2363 van 10 juni 2022, van de CREG

⁵ De momenteel van toepassing zijnde balanceringsregels werden goedgekeurd via CREG beslissing (B)2085 van 18 juni 2020, en te vinden op de site van Elia of als bijlage van de beslissing op <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2085>

⁶ De geconsolideerde versie van de op 6 december 2019 goedgekeurde LFC BOA is te vinden als bijlage bij beslissing (B)2025, dat op haar beurt te vinden is op <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2025>

die niet geactiveerd kan worden binnen de maximale tijd voor volledige activering van FRR-reserves. Het volume dat Elia met deze maatregel activeert, wordt beperkt tot wat nodig is om het residueel risico van een grote FRCE weer op aanvaardbaar niveau te brengen.

4.2.3. Impact van het wegvallen van de individuele bijdrage van het delen van reserves, van een naburig LFC Blok, op de totale bijdrage van het delen van reserves door alle naburige LFC Blokken

46. De CREG verwijst naar haar opmerking in paragraaf 36, als reactie op de verwijdering van de bijdrage van het delen van reserves in plaats van een vermindering. Het wegvallen van de beschikbaarheid van het delen van reserves in één of meerdere landen leidt niet noodzakelijk tot een vermindering van de bijdrage van het delen van reserves met 250 MW aangezien de bijdrage van het delen van reserves in de overige landen nog wel beschikbaar blijft. Een gedetailleerdere analyse van de vermindering van de bijdrage van het delen van reserves ten gevolge van de onbeschikbaarheid van het delen van reserves in Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Nederland, en/of Duitsland is vereist om de kosten voor de eindconsumenten te minimaliseren, conform artikel 32 van de EBGL.

4.2.4. Accuraatheid van de optimale terbeschikkingstelling van FRR-reserves

47. Conform artikel 157(4) van de SOGL zijn alle TSBs van een belastingfrequentieregelblok (hierna: "LFC Blok") te allen tijde verplicht om over voldoende reservecapaciteit in de vorm van FRR te beschikken. De terbeschikkingstelling van de reservecapaciteit in de vorm van FRR kan via een combinatie van drie opties gebeuren: het delen van reserves, het beschikbaar zijn van niet-gecontracteerde FRR-balanceringsenergiebiedingen in reële tijd, en het contracteren van FRR-balanceringscapaciteit.

De CREG stelt vast dat bij de analyse van de terbeschikkingstelling geen rekening gehouden wordt met de beschikbaarheid van niet-gecontracteerde FRR-balanceringsenergiebiedingen overeenkomstig artikel 32.1, c), van de EBGL. Figuren 1 en 2 van de bij het LFC Means Voorstel gevoegde verklarende nota tonen weliswaar dat de potentieel beschikbare volumes hoog kunnen zijn, ook in geval van extreem hoge prijzen in het buitenland. Ter illustratie, op 4 april 2022 om 07:00-08:00 was de Franse dagmarktprijs 2.712,99 euro/MWh. Om 08:00-09:00 bedroeg de Franse dagmarktprijs 2.987,78 euro/MWh. De respectievelijke prijzen op de Belgische dagmarkt waren 202,50 euro/MWh en 230 euro/MWh. Tijdens deze periodes van commerciële schaarste bedroegen de voor Elia beschikbare niet-gecontracteerde volumes van positieve mFRR-balanceringsenergiebiedingen gemiddeld ongeveer 1,3 GW⁷, oftewel meer dan voldoende om een eventuele vermindering van 250 MW aan delen van reserves te compenseren. De CREG formuleert dus de verbetering dat een dynamische bepaling van de bijdrage van het delen van reserves aangevuld moet worden met een dynamische bepaling van de bijdrage van beschikbare niet-gecontracteerde mFRR-balanceringsenergiebiedingen.

⁷ Berekend door de CREG op basis van gegevens te vinden op het Open Data Platform van Elia, te vinden op <https://opendata.elia.be/pages/home/>

5. BESLISSING

Met toepassing van artikel 213, tweede lid, van de gedragscode van 20 oktober 2022 tot vaststelling van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en van de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, keurt de CREG het voorstel tot wijziging van de methodologie voor het bepalen van de vereiste balanceringscapaciteit in het LFC-Blok van Elia, goed, op basis van paragraaf 41 en met dien verstande dat de goedgekeurde wijzigingen in werking treden ten vroegste op 1 november 2022 en eindigen op 31 maart 2023.

De CREG nodigt Elia uit om conform de goedgekeurde wijzigingen in artikel 4.7 van de LFC Means tegen ten laatste eind april 2023 de daarin vermelde analyse aan de CREG mede te delen.

De CREG nodigt Elia uit om, bij een eventueel volgend voorstel tot wijziging van de LFC Means rekening te houden met de aandachtspunten opgelijst in deel 4.3 van huidige beslissing.

///

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. voorzitter van het directiecomité

BIJLAGE 1

Voorstel van Elia tot wijziging van methodologie voor het bepalen van de vereiste balanceringscapaciteit (LFC Means) in het Frans, Nederlands en Engels

21 oktober 2022

BIJLAGE 2

Verklarende nota in het Engels

21 oktober 2022

BIJLAGE 3

Raadplegingsverslag samen met de integrale individuele antwoorden

21 oktober 2022

BIJLAGE 4

Geconsolideerde versie van de LFC Means met de wijzigingen in track changes

21 oktober 2022

BIJLAGE 5

Brief minister van Energie met in bijlage het door de ministerraad goedgekeurd Winterplan

25 juli 2022